

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Knusz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK,

A hirdetői pénzek és a kiadás körüli pa...
valamint a lap szelemi részét illető
minden körülmények ide intézendők.

Bármentlen levelek csak ismert kszektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 ft.
Egy órára	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-harshospetsor egyszeri beiktatásán 5k.
Bélyegű minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitlár 4 hasábos petsorsórt 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglal
ujdenság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csütörtök, Aprilis 5.

68. szám.

A helyzet.

Bécsből írják a „Pester Correspondenz”-nek:

„Az ünnepek alatt az általános helyzetben különös változás nem történt. A pétervári kabinet még mindig áradozik a feltétlen békeszeretetről szóló hivatalos, félhivatalos és quasi hivatalos biztositásoktól; külügyi hivatalunk ezen biztositásokat most is csak szerény mérvű hitelt támogatott azon óhajjal viszonzozza, hogy vajha valóságosan alapulnának azok; és hadügyi kormányunk most is folyton arra ügyel, hogy a puskaporunkat készen tartjuk és minden ember a maga helyén álljon.

Báró Bauer, az új hadügyminiszter, tudvalevőleg praktikus katona, a ki egész fényes carriére-jét a csapatszolgálatban csinálta, kész a hadseregállomány keretét érintetlenül hagyni azon szerkezetben, melybe azt a lelkiismeretes szerződés Bylandt illesztette, mindazonáltal ő sem tartózkodhatik a minden új seprővel közös tulajdonságtól és ő is jól akar söpörni, azaz némi javítást alkalmazni. Báró Bauer újításai azonban pénzügyileg igen szerény dimenziókban mozognak és Tisza s Duna-jewsky uraknak nem fog kelleni új közös collegájukkal milliókért küzdeniük, ha az 1889-iki költségvetés megállapításáról lesz szó, a mi a f. hó második felében meg fog történni. Minden a külhelyzettől függ. Itteni mérvadó körökben feltehetőnek hiszik, hogy a orosz kormány agörög husvét után Bulgáriát illetőleg ismét megindítja a diplomáciai akciótskomolytrónjelölttel fog előállani. Ha e jelölt Waldemár dán herceg, akkor a szignatárius hatalmak valószínűleg gyorsan megegyeznek a hadi kérdés szűlőddésén, mely minden államra és népre oly súlyosan nehezedik, könnyiteni lehet. Akkor a dele-

gácziók is meg lesznek kímélve minden rendkívüli és esetleges hitel igényléstől, a mi különben elkerülhetlen lenne.

A párisi Figaró-nak Galieziába külszöbön álló nagy csapatmozdulatokról szóló jelentései teljesen a légből kapottak, legföljebb egész rendes kerékvágásban végbemenő commandó-változás történik.

A válság Romániában.

(P. C.) Moldva legyőzte Oláhországot. Jon Bratianu belefáradt a hajszába és kitér a brutalitás előtt. A hospodárok fiainak szabad a vásár, a férfit, ki Románia kormányát 12 éven át vezette, hazáját europaiosította, anyagi fejlődéshez és erkölcsi tekintélyhez juttatta, keserűen csalatkozva és halálosan bántódva végleg visszavonul a magánéletbe. Számolni kell a tényre, hogy Jon Bratianu el van tőkelve, semmi körülmények közt sem lépni kormányra. De a nemzeti szabadelvű párt is elvesztette szilárd szerkezetét s a dissidensek, kik hátat fordítanak neki, napról-napra többen lesznek. Ha sikerül Ghika szenátusi elnöknek a konzervatív párt épp oly tolatkodó, mint brutális kolonczeit, az elkorhelyedett és elzüllött bojáriaknak lerázni magáról s komoly férfiakból alakítani kabinetet, akkor nem lesz neki nehéz, még a mostani kamarában sem, többséget találni, ha az mindenesetbe tarkán összeállított lesz is.

Az új kormányunk egyideig ily többséggel is be kell érnie, mert a jelen pillanatban, mikor az alap s a talaj fel van turva s a sepredek felül van, lehetetlen az országot szenvedélyes rángatódásoknak kiténi, melyekkel az új kamarai választások okvetlen együttjárának. A külpolitikában egy Ghika-kabinet által aligha lenne intenzívebb változás, még ha Carp ur lépne is Pherekide ur helyére. Károly király is, a belügyekre nézve bármennyire gyakoroljon is önmagára és magán óhajaira kényszer, a külpolitika

tekintetében éppen hajlithatlan és inkább leteszi a koronát, vagy pedig azon hatalmi eszközökhöz nyul, melyek a királyi méltóságot kivételek időkben megilletik, hogy sem oly külpolitikát engedjen magára erőszakolni, mely szilárd benső meggyőződésével ellenkezik. Moszkovita testőr szerepére Hohenzollern Károly soha sem fogja magát lealacsonyítani. A meddig ő király, Románia Európához csatlakozik.

Az új Lloyd szerződés. Az osztrák-magyar Lloyd gőzhajózási társasággal kötött új hajózási és posta szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház keddi ülésén terjesztette elő gr. Szechenyi Pál kereskedelmiügyi miniszter. E szerződés tuvalevőleg hosszúra nyult és ismételve megszokott tárgyalások után jöhetett csak létre. Jelen tékeny differenciák támadtak a kormányok felügyeleti jogára, a menetbeségre, az államok által fizetett szubvenzió összegre stb. nézve, melyeket csak nehezen lehetett ki egyenlíteni. Végre a társaság megbízottjai elfogadták a kormányok összes propezióit, csak a szubvenziót keveselték. E pont felett majdnem meghiusulni látszottak a tárgyalások, midőn a Lloyd társaság rendkívüli közgyűlése végre elfogadta a kormány által utimátumként megajánlott 1.300.000 ft segélyezést. Magyarország érdeke szempontjából az új szerződés jelentékenyen előnyösebb a régivel. A Triesztből kiinduló és Fiuméért érte vonalakra nézve az a megállapodás történt, hogy a Fiumében feladásra kerülő árak részére az egyes hajókon a szükséges rakhelyek fentartásáért, a mi a Fiuméből indítandó árak számára biztosítja azt, hogy a hajók Triesztből nem fognak tulterhelve Fiuméba kerülni, s így nem lesz érdektelen senkinek a Fiumével versenyző Trieszt kikötőjébe inkább szállítani árakat, mint Fiuméba — Fentartott a jog a kormány arra nézve, hogy egyes vonalakat módosíthasson, avagy helyettesít más vonalakat léptethessen életbe. Azon czéltől, hogy a Trieszt és Fiume részére biztosított teljes paritás mindenkor érvényesüljön a kormány befolyása a tarifák alakítására éppúgy, mint azok ellenőrzésére nézve az eddignél nagyobb mérvben és részletesebb határozatok által köttetett ki: ezenkívül pedig Fiume érdekeinek megóvása végett az eddigieknél messzebb menő intézkedések vé-

tettek fel a szerződésbe. A társulat évente 10000 tonna magyarországi kőszénat tartozik elfogyasztani. A magyar forgalom érdekeire való tekintetből a Budapestben szervezett főigynökség nagyobb hatáskörrel ruházandó fel, a mely a szállítási szerződéseket a felelő közvetlenül fogja megköthetni. A fumei főigynökség azonban megszüntettetik s helyébe ugyanott az osztrák-magyar Lloyd magyarországi aligazgatóságot fog szervezni. A Fiumén át irányuló magyarországi tengeri kereskedelem specialis viszonyainak kellő érvényesítésére, valamint a fumei forgalom ellenőrzésére a Lloyd magyarországi aligazgatósága mellé egy négy tagból álló bizottság fog állani. A Lloyd magyarországi aligazgatóságának személyzete is ezontul csak magyar honpolgárokból fog kiegészíttetni. Megemlítést érdemel, hogy a Lloyd-egyezményt most először szövegezték magyar nyelven.

Külföld.

A Floquet-kormány keddi bemutatója a képviselőházban a legkíméletesebb fel fogás szerűt is csak félsikert jelent. A radikálisok örömmujongva fogadták, hisz végre elérkezett a régvárt pillanat, midőn teljesen és kizárólag az ő kezükbe került az államhatalom s szabadon foghatnak világboldog tanaik valószínűsítéséhez, Ellenben a ház többi elemei, vagyis a nagy többség feltűnő ridegséget tanusított az új kormány iránt. S ezt csak fokozta a program, melylyel a ház elé lépett. A program meglehetősen messze megy s nagyobbara felöleli az egész radikális eszmekört, amár ismételve hangsúlyozza hogy nem ígérhet „hirtelen változásokat” s hogy csak „komolyan előkészített reformokat” fog létesíteni. A nyilatkozatot ísem a kamara többségének elemei, s a hírlapok többsége nem fogadták kedvezően. A ház hangulatát a legjellemzőbb kifejezésre juttatják azon események, melyek az elnökválasztás körül lejátszódtak. Floquet tudvalevőleg a képviselőház elnöke volt s minthogy a kabinet élére lépett, helyét a házban már kedden beakarták tölteni. De kétszeri szavazás sikertelen maradt s egyik jelölt sem kapott többséget. — Az első szavazásban Brisson a mérsékeltetek jelöltje emelkedett tulsyura. A második szavazásban azonban Clémenceau ke-rekedett felül, mert rá szavaztak a monarchis-ták is. Ki a kettő közül a kormány igazi jelöltje, az még kétes. Clémenceau ugyan a radikálisok vezére, de Floquet a mint tárczát nem adott neki, akképen aligha szivesen látja

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A fecskéfészek.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

I.

No hiszen volt csodálkozás Kókényesen, mikor vakolni, meszelni, tisztogatni kezdték azt az ócska sárga házat, melyben hajdan Véghelyi kapitány lakott, tizenhárom év óta pedig lomposnál lomposabb zsidó árendások váltogatták fel egymást. Eddig a reparáció legfőleg abból állt, hogy ha a zsidó árendás már nagyon óbegatott, Csupor fiskális kiküldte neki Miska cigányt, hogy tapassza be sárral a lyukakat. Most azonban kihozták a kőműves pallért Mező-Berényből s Csupor fiskális arról beszél, hogy pikort is kellene hozatni, a ki a szobát kifesse. Az utolsó árendás pereputtyostól együtt elhur-czolkodott Szent-György napkor; az egész ház üresen áll; az udvaron meszet oltanak, a kőmű-ves pallér káromkodik, az ács danol a háztetőn s tele tarkázza új zsindelekkel az ócska fedelet, úgy, hogy az egész háztető olyan lesz, mint egy óriási sakktabla.

Most már csakugyan elliszi mindenki, hogy Véghelyi Viktor haza jön. Csupor fiskális mondta már azt három hónap előtt, de akkor nem akarták neki elhinni s az igazat megvallva, ő maga sem hitte. Olyan furcsa is az, hogy azért nem egész életét a királyi rezidenciákban töltötte, most ide jöjjön lakni Kókényesre.

A kaszinóban eléggé törték is rajta a fejüket, találgatták az okát, végre abban állapot-tak meg, hogy bizonyosan házasadni fog. A két-kedők ugyan azt mondták rá, hogy azért nem szükséges haza jönni, leányt mindenütt talál az ember.

— De magyar leányt nem talál, ücsem —

torkolta le a legszajásabb kételkedő Huba Márton bátyánk, a kaszinó elnöke.

A tiszteletes váltig bizonyítottá, biz az úgy van. Ő is volt Jenában, Göttingában, azért mégis haza jött házasadni.

— Helyesen cselekedte, — dicsérte meg érte Huba Márton bátyánk.

Hanem ezzel még nem szakadt vége a találgatásnak. Csupor fiskális faggatták, neki tudni kell, hiszen ő a Véghelyi Viktor megbízottja. Hiába erősitette Csupor fiskális, hogy biz isten, ő semmit sem tud, neki csak annyit írt Véghelyi Viktor, hogy javítsassa ki a házat s a jószágot ne adja többé bérbé, mert Véghelyi Viktor maga akar ezután gazdálkodni.

— Hisz ez csak elég világos! — vélekedék Huba Márton bátyánk.

A tiszteletes ur tökéletesen egyetértett a tekintetes elnök urral. Nagyon világos. Ez a dolog természet. Ő is először megnősült, mikor megkapta ezt az ekléziát úgy látott aztán a gazdálkodáshoz.

A kaszinóban több ízben megújul e fölött a vita s egy idő óta némi izgalom vehető észre a leányos házaknál Kókényesen. Nem történnek ugyan határozott nyilatkozatok, hanem annyit mégis hallhatni, hogy „ki tudja?” Nagy szó az, mely megdobogtatja anyák és leányok szívét. Ki tudja?!

Csupor fiskális a nők kegyence lett egyszerre. Ha találkoznak vele az utcán, nyájasan megállítják. Nem is mer többé foghagymás rostélyost emi s tiskés állat hetenként kétszer borotváltatja, a mit eddig csak egyszer cselekedett. Alig győz felelni a sok nyájas kérdőzöködésre.

Nemsokára újabb tápot kapott a kíváncsi-ság. Butorok érkeztek. Ezt már Budapestről küldte Véghelyi Viktor. Tehát már megjött? Talán ma, talán holnap itt lesz Kókényesen is! Csupor fiskális csak nem akarja megnondani.

— Menjen maga rosz ember! — pirongatták szegény ügyvédet a nők.

— Oh, te alattomos, ravasz kujon! — för-medtek reá a kaszinóban az urak.

Pedig hát szegény ő sem tudta. Őt is vártan lepte meg Véghelyi Viktor; ő sokkal későbbre várta megérkezését, a szobák sem voltak még kipingálva, a kert sem volt még rendbe hozva s a trágyadombot akkor kezdték elhordani az ablak elől, a hová a zsidó árendás rakatta nagyobb felügyelet kedvéért.

Csak elhült Csupor fiskális, mikor május közepe táján, egy csunya, lueskos este, rettenetes sárban, esőben, rozszant bőrfédes bricskán két vendége érkezett a vasuti állomásról s az egyik egy mutatta be magát, mint Véghelyi Viktor.

A másik valami csodálatos nevű szőke fiatal ember volt; Waldemar Hugónak nevezték. Csupor fiskális nem tudta elképzelni, miféle isteni teremtés lehet ez a furcsa nevű és még furcsább modoru ur ember. Egyik perczben azt hitte, hogy valami gróf, a másik perczben inasnak tartotta, míg csak Véghelyi Viktor föl nem világosította a fiskális urat, hogy ez az ő gazdatisztje.

Hanem akkor azután még jobban bámult Csupor fiskális. Micsoda gondolt az, idehozni egy német embert ispannák? Már most hogy fog az beszélni a bérésekkel? No hiszen gyönyörű dolog lesz az. Szép kis gazdálkodás! Talán bizony béréseket is Nemetországból hozatnak? De a Véghelyiek mindig ilyen pecsövis-csok voltak és mindig hóbortosak egykissé. Az öreg kapitány is, ha szerbét tehette, mindig németül szeretett gagyogni. A fia sem lesz különb.

Természetes. Olyan régóta künn lakik. Tizenöt éve már. S azóta csak egyszer volt itt-hon, atya temetésén; annak is tizenhárom éve. Bizony elmétesedhetett azóta ottkűm, a hol járt, Münchenben, Drezdában. Csupor fiskális

csak mappáról ismeri, hordja el a tatár a németjét!

— Hát csak jobb élet van ott? — kérdezi félénken.

Sajátkép csak azért kérdezi, mert nem tud hirtelenében valami okosabbat mondani.

Véghelyi Viktor elmosolyodik; az a finom, bágyadt, félig sentimentális, félig ironikus mosoly ez, mely csak nagyvilági emberek ajkán található föl.

— Barátom, mi haza jöttünk szántani, ré-pát termesztetni, ökröket hizlalni. Ez az élet. Ez az igazi élet. A többi álom.

Csupor fiskális száját is nyitva felelti bámulatában. Azt akarja kérdezni, hát az a fényes világ, melyért ti úgy epekedtek, melyért készek vagytok odaadni szíveteket, lelketeiket, azok a fénylő csillagok, keresztet melleiteken, az mind hiábavalóság? De nem szól, csak magában gondolja ezt.

Ha egyáltalán lett volna valaha vágyódása megismerkedni ama fényes világgal, e pillanatban bizonyára eltűnt volna annak végső maradványa Csupor fiskális kiábrándult szívéből, a mint ott látta maga előtt ülni oly szánandó állapotban ezt a fiatal embert. (Ő még mindig fiatal embernek tartotta, amár biz az már a negyven év küszöbét is átlépte s egy pár ősz szálát is lehetett látni haja közt.)

Oly busan, lankadtan fült ott Véghelyi Viktor, mintha meglehetősen kifáradt volna már az életben. Pillái lombán ereszkedtek félig behunyt szemekre, arca sápadt volt s magas termete kissé meggörnyedt. Keveset és igen halkán beszélt, — meglehet szokásból, meglehet, hogy valami bánata volt. Csupor fiskális nem merte kérdezni.

Egyáltalában nagyon feszélyeztetnek érezte magát előkelő vendége jelenlétében a jó ember; még csak szivességét sem tudta kimutatni, a hogy óhajtott volna és mikor fölkeltek a vacsorától, azon vette észre magát, hogy ő maga is

a ház elnöki székén. E föltetésnek valószínűségét ad az is, hogy a monarchisták közül igen sokan Clémenceura szavaztak, A harmadik szavazás talán a tegnapi ülésben ment végbe. Az is jellemzi a helyzetet, hogy konzervatív részről már a monarchisták és oppozitivisták vagyis mérsékelt köz. társaságai közti koalíció sürgetik az új kormány ellen. Freycinet hadügyminisztersége, szintén nagy feltűnést kelt. Freycinet már volt közmunkaminiszter, külügyminiszter és hadügyminiszter. Ezen utóbbi tisztségét 1870-ben kezezte s ez a reminiscenzia volt az indoka annak, hogy Floquet, ki nem akart katonát a hadügyminiszterium élére állítani, Freycinet-t kérte fel a tisztség elvállalására. Az új hadügyminiszter különben hosszú időn át vágyódott a hadügyi tisztségére 1870-iki minisztersége óta. Gambetta ismételtén megígérte Freycinetnek, hogy őt bízta meg a hadügyminiszterium vezetésével, ha kormányalakításra hívják fel. De Gambetta később más tisztséggel kinevezte és volt az oka, hogy Freycinet nem lépett a Gambetta kormányába. Párisban attól tartanak, hogy a francia hadsereg tábormozái között rossz vért fog szülni az, hogy nem katona biztatott meg a hadügyi kormány vezetésével. Freycinet egyébiránt Warnet tábormozót fogja maga mellé egyik kiváló állásba kinevezni.

Az olaszok Afrikában. Az olaszok és a népus közt egyelőre még nem létesült ugyan a béke, de tényleg a háború mégis véget ért. A népus egész serege, mely valami nyolczvanezer emberből állt, teljesen elvonult az olasz hadállások közeléből s az időjárás viszonyok öszig mindenesetre lehetetlenné teszik neki az újabb támadó fellépést. Az olaszok azt hiszik, hogy a népus azért vonult vissza, mert hadai közepette, melyeknek még nem rég a szent háborút hirdette, nem meri a békét megkötni. A mint azonban biztonságban lesz, újra megkezdí a békétárgyalásokat.

Oroszország nagy mérvű hadikészületeiről ír a „Kreuzzeitung“. E szerint Engelhard orosz tüzértábornok Seraingban (Belgium) jelentékeny ágyúvásárlásokat eszközölt. — Oroszország készülődése igen nagy mérvű. A Don mentéről nagy számmal szállítják a kocsikat a határra. Svátópolsk Mirski herczeg a császár fohádságára s Donmenti kozákok hetmanja, Pétervárra rendeltetett. Odessából nagy mennyiségben érkeznek Simferopolba a szükséges élelmiszerek. A balti-flotta fölött legközelebről tartják meg a szemlét; a Fekete-tengeren levő hajóhadra hir szerint folyó hó 13-án kerül a sor.

A román kormányválság megoldás nyert. Kedden megalakult. Élén Rosetti és nem Carp áll ugyan, ki a vele folytatott tárgyalásokban a kormányalakítást nem akarta elfogadni; de elvállalta a legfontosabb tisztségét, a külügyet. Az új kormány s képviselőház többsége közt a viszony még nincs tisztázva. Euelkednek hangok a többségben az új kormány mellett és ellen is, de előreláthatólag a ház megszavazza a budgetet az új kormánynak, mely némi ügyességgel a többség állandó támogatását is megszerezheti magának. Ha ez nem sikerül, új választások fognak elrendeltetni. Az új miniszterium tagjai: Miniszterelnök és belügyminiszter: Rosetti; külügyminiszter: Carp; pénzügyminiszter: Ghermani; közmunkaügyi miniszter: Stirbey herczeg; igazságügyi miniszter: Marghi-

loman Sándor; hadügyminiszter: Barozzi tábornok; közoktatásügyi és ideiglenesen kereskedelmi miniszter: Majorescu.

Vidék.

Kaba, 1888. ápr. 4.
Tekintetes Szerkesztő Ur!

Engedje meg kérem, hogy egy asszonyáról híres helység közelebbi eseményeinek számára egy kevés helyet kérjek becses lapjának hasábjain. Szándékosan mondom, hogy asszonyáról híres helységből írom e sorokat, mert ugyan ki ne ismerné az országsteret elterjedt s a férfiak jó nagy része előtt — minden esetre a nők iránti udvariasság követelményei miatt — felette kedves mondatot „jobb annál ha iszunk“.

Es ezzel azt hiszem eleget mondtam arra, hogy mindenki eltalálja, mely szerint Kabáról szól az ének. De ha már megemlíttem a kabai asszony nevezetes mondását, nem állhatom meg, hogy valamit el ne mondjak egyuttal annak keletkezéséről. A sokféle találgatások közt leghiteltérdelembőlnek látszik azon hagyomány, hogy egy bizonyos társaságban poharozás közben mind inkább inkább hevesebbé vált szóváltás keletkezett, az eszélyes háziasszony a további kellemetlen ségek kikérülhetése s búcsú elhárítása végett felkapván egy telt poharat, közbe szólt: jobb annál, ha iszunk.

Hogy aztán lett-e békesség, azt nem tartotta fenn a hagyomány, de hogy lett, azt valószínűvé teszi a kabai asszony mondásának messze földön elterjedése s annyi bizonyos, hogy míg valaki épen iszik, az alatt nem vizsgálódik s addig még a legizgágább ember is nagyra becsüli a békességet; méltó dolog azért, hogy a kabai asszony neve ezután is ismert legyen széles hazában. S hogy ez annál inkább megtörténhessen, hadi szójak én egy pár szót az ő jószívűségéről. Husvét második napján a szegény gyermekek ingyen isko áztatási alapjának javára Kabán tartott bál tiszta jövedelme lett kilenczven két forint, mely eredmény a mai száik anyagi viszonyok között mindenesetre örvedetesnek mondható s e szép siker létrehozásában az oroszlan rész a bizonyára a kabai nőket illeti, kik szívökre venő a szegény gyermekeknek sokszor igen szomoru helyzetét, szives megjelenésökkel a nemes ügyet előmozdítani igyekeztek.

A későbbi nemzedék, mely érezni fogja egykor a még csak nem rég létesített alapnak jótékonyaságát, mindenesetre hálaosan fog vissza emlékezni ezen ügy buzgó támogatóira, de legyen bármiként, szép tett mindig magában hordja a dícséretet. Nem lehet azonban mellőznöm ez alkalommal annak felemlítését hogy azon kabai gyűlekezet, mely alig pár év alatt 7 iskolát építettett s a tanügy emelésére minden tőle telhetőt megtenni igyekezett, im most az ingyen iskoláztatás létrehozásán buzog.

Es most mellőzve minden részletezést — mert hiszen e buzgalom közös volt, s a s e siker mindenkié — csak a felülírtakat kívánom jelezni a következőkben: Gyóri L. 50 kr., K. Szabó Andr. 50, Sápy L. 1 frt., Gere. János 50 kr., Bálint Imre 50 kr., Keesök Gy. 50 kr., Pósa József 1 frt., Dávidházy I. 1 frt., Julházy K. 50 kr., Benke József 50 kr., Pósa M. 50 kr., S. 50 kr., Csordás J. 50 kr., Erdős Gy. 50 kr., Nagy M. 50 kr., Gere Simon 50 kr., Rosenfeld B. 50 kr., Horváth K. 1 frt., Sztarill F. né 50 kr., Daróczy G. 1 frt., Nágel S. 50

kr., Kürthy I. 50 kr., Tóser Simon 50 kr., Mandel S. 50 kr., Ritókh J. 1 frt 50 kr., György J. 50 kr., Ajtai S. 50 kr., Sz. B. 50 kr., Tóser Sándor 1 frt., Bartha L. 50 kr., Bernáth F. 50 kr., Ludmán S. 50 kr., Körner B. 50 kr., Kereki Zs. 50 kr., Sándor K. 1 frt., Kohn Dávid 50 kr., Barta S. 50, Stern J. 5 frt., Jakab M. 50 kr., Végh P. 50 kr., m. kir. esendőr 50 kr. özv. Szabó S. né 1 frt., Kovács B. 50 kr., Báladomány 5 frt., Szabó S. és J. 2 frt., Kramer E. 1 frt., Rosenfeld J. 50 kr., Rosenfeld M. 50, eladott gyümölcs és narancsért befolyt 15 frt. 80 kr.

Végül pedig a rendezőség nevében, fogadják az ügy buzgó támogatói szives közönetemet. Ez alkalommal megemlítem még azt, hogy a Kaba községi orvosi állomásra f. hó 3-án Dr. Pápay Kálmán ur, a rendezésített községi segéd jegyzői állomásra pedig ifj. Bartha Lajos ur választott megkülsője áldás és siker működtetését.

— Sz. —

Napi hírek.

Gyűjtésünk az árvízkarosultaknak. Az árvíz által karosultak javára szerkesztőségünkben újabban adakoztak.

A hajdumegyieknek:
Boros Sándor ur 3 frt.
Kovácsy Adolf ur — 40 kr.
Eddigi adományok összege 5 frt. 40 kr.

A szabolcs megyeieknek:
Boros Sándor ur 3 frt. — kr.
Kovácsy Adolf ur — 40 „
Eddigi adományok összege 10 „ 40 „

A szatmár megyeieknek:
Boros Sándor ur 4 frt — kr.
Kovácsy Adolf ur — 40 „
Eddigi adományok összege 6 frt 40 kr.

A békésmegyieknek:
Boros Sándor ur 2 frt — kr.
Kovácsy Adolf ur — 40 „
Eddigi adományok összege 7 frt 40 kr.

A szolnokiaknak:
Boros Sándor ur 2 frt — kr.
Kovácsy Adolf ur — 40 „
Eddigi adományok összege 2 frt 40 kr.

A békéscsabaiaknak:
Vincze Viktor ur (Szolnokról) 5 frt 36 kr.
Eddigi adományok összege: 55 frt 36 kr.

A t. eszláriaknak:
özv. Komlóssy Imréné özngys. 3 frt.

A t. lökieknek:
Komlóssy Karolina özngys. 2 frt.
Begyűlt továbbá a Szathmár városiaknak: 60 frt., a szabolcs- és zemplén megyeieknek 15 frt., a csallóköz-
ieknek 5 frt.
Eddigi összes gyűjtésünk tehát: 172 frt. 36 kr.

Közigazgatási bizottsági ülések. Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága ma délután, Hajdúvármegyére pedig f. hó 9-ikén d. e. tartja meg április havi ülését. Ugyanaznap délutánján pedig az erdészeti albizottság ülészik.

Meghívó. A debreczeni dalegylet f. hó 7-én Szombaton este 8 órakor Rácz Károly népezenekara közreműködésével, változatos műsor mellett és pedig tekintettel az egy-
let ily szerű estélyei látogatottságára a Bika szálló díszteremében, felterített asztalnál tartja meg dal és zene estélyét, melyre a dal és zenét kedvelő n. é. közönség tisztelettel meghívatik. Belépti díj 40 kr. Egyleti

tagok szabadjegyeiket használhatják. Kelt Debreczenben 1888. April 5. Márk Endre, dalegyleti elnök.

A „debreczeni jótékony Nőegylet“ f. hó 8-án vasárnap d. u. 3 órakor a város háza nagyteremben tisztújító közgyűlést tartand. Főtárgyai a gyűlésnek az elnöki és pénztárnoki jelentések felolvasása, tudomásul vétele s az általános tisztújítás. A meghívők már korábban elküldték az Egylet minden tagjához, kiket ezen uton is van szerencsém e fontos gyűlésre tisztelettel meghívni. Veresné Szatmáry Teréz, elnök.

A löversenyek Debreczenben az idén ápr. 21. és 22. napjain fognak megtartatni.

Meghívás. A debreczeni kertészeti egylet a tagok kellő számának egybe nem gyűlése miatt Mártius 25-én meg nem tartott közgyűlést foly évi ápril hó 8-ik napjának d. e. 10 órájára halasztotta el és fogja megtartani; mely újabb határidőben megtartandó egyleti közgyűlésre az egylet tagjai ezennel tisztelettel meghívattak. Az elnökség.

Gyászhir. Gulyás Károly nyomdai gépmester, ki öt évig Ottinger Ede jó híri nagy-körösi nyomdatulajdonos üzletében működött, utóbb pedig a „Debreczeni Ellenőr“ nyomdájában volt alkalmazva ez év elejéig, e hó 4-én éjjeli 3/12 órakor meghalt. — Gulyás Károly egyetlen fia volt a városunkban sokak által ösmert néhai Gulyás Mihály városi nyomdászknak. — Temetése e hó 8-án lesz. — Nyugodjék békével!

Névmagyarosítás. Mittelmann Gyula debreczeni lakos Mezeire, Pollák Lajos debreczeni lakos Pálóra változtatták neveket belügyminiszteri engedéllyel.

A sorozás Hajdumegyében márczius 31-ikén ért véget. Az eredmény mind egyik sorozó járásban kedvezőtlen és elszomorító, ugyhogy a kivettelt hadjutalék sehol sem telt ki; sőt arra is lett eset, hogy még a mult évi hátralék fedezésére is alig vált be elegendő számú legény.

Az új consistorialis ház. A helybeli ev. ref. egyház tudvalegelyen új consistorialis házat szándékszik építtetni, még ezen év folyamában. A presbyterium által kiküldött építető bizottság azon javaslatot fogja a városnap tartandó egyháztanács ülés elé terjesztetni, hogy az épület ne csupán a szükséges hivatalos helyiségeket foglalja magába, hanem az utczára eső emeleti és földszinti részen három bér lakás is legyen. Az ezekre fordított építési költséget egy bizonyos idő alatt visszatértenék az évi haszonberek. Az épület terveit és költségvetéseit a Gregersen és Fischer cég készítette, ugyanaz, mely a cseglédutjai új ref. templomot, a debreczeni dohánygyárat és a debreczeni takarékpénztár palotáját is építette. A régi consistorialis ház anyagját 700 frt-ért vette meg két helybeli ácsmester, kik tartoznak máj. 1-ig az épület elbontani, s az anyagot el is hordatni.

A helybeli rendőr főkapitányság országsterete körzött két szökevényű. Az egyik Fried Béla pincéz, a ki 120 forinttal ugrott meg, a másik Flozák Máté 13 éves fia, a kit a pincéz elcsalt magával.

Ö. T. SzedlákJózsef eddigi pártoló tag 25 forinttal a debr. önk. tüzoltó egylet a lapító tagjai sorába lépett.

Az az öngyilkos fiatal ember, kit tegnap felakasztva találtak a Nagyerdőn, de akkor kiléte még nem tudatott, Lévai Sándor, 24 éves h.-büzszerényi születésű. Egy idő óta Debreczenben dolgoztatott, mint napszámos.

jóval többet ivott a savanyu kerti borból, mint szokott.

— Patvar vigye az ilyen ceremóniázt; — mormogta, mindön egyedül maradt. — Azt hiszem, ennek a fiatal embernek (megátalkodottan folyvást fiatal embernek nevezte) unalmas élete lesz köztünk.

(Folyt köv.)

Rajzok a mi huszárságunk történetéből.

II.

Irta: Milodánovits Simon főhadnagy.

Sokáig kutattam a Széchenyi irodalom termékei között, a legnagyobb magyar — katonai életére vonatkozó adatok után, de fáradozásomat siker nem koronázta, mert ha találtam is itt ott elvetve valamit, azok értékkel nem bíró csekélységek s többnyire helytelen, a tényeknek meg nem felelő életrajzi apróságok voltak. Kimondhatatlan örömtőlte el keblemet, a midőn a bécsi cs. és kir. hadi levéltárban kutatva, a huszárezredek történetére vonatkozó tengerenyi iratesomak közt nagy Széchenyinkről rám nézve, egészen új adatok nyomára akadtam. A kezem közt levő anyagból itt, csakis a hadi tettekre vonatkozó csekély részt adom: a többit pedig önálló munkában annak idején.

Minden magyarul érző szívet, kell hogy eltöltősen az örömeztet s fölött, hogy hazánk nagy fiáról oly lelkesen emlékszik meg a hadi történelem, mintha valami győzedelmes hadvezér tetteiről szólna; pedig csak az egyszerű huszárkapitány tetteit sorolja fel, szárazon, semmit sem téve hozzá, a mi a hősi tett értékét költői zománcczal emelné. De bármily szárazon is vannak e tettek előadvá, magukon viselik a lángelme jellegét s nagygyá teszik annak erkölcsét, a ki azokat elkövette.

Ama három huszár hős tetteinek leírásával kezdjük meg elbeszélésünket, kik a nemzetet örök hállára kötelezték, megmentvén gróf Széchenyi István, akkor még huszárkapitány életét a biztos haláltól. Es miután a sors bizonytalan utait még jelentéktlenebb események is ép úgy megváltoztatják, mint a golyó röpülése irányát a gyöngye galy, melyet érintett: könnyen meglehet, hogy ennek a három vitéznek köszönheti közvetve a nemzet mindama vivmányokat, melyeket a „legnagyobb magyar“ lángelméje teremtet és létesített a haza számára. Mert ki tudja, hogy ha Széchenyit meg nem mentik a huszárai, támadt volna-e egy másik olyan csillag a hazafiság égén, a ki átvehette volna az ő szerepét és tervei hagyományát?!

Gróf Széchenyi István 1815-ben kapitány és századparancsnok volt az 5-dik, most Radecky nevével viselő huszárezredben. Ez évben, tehát a Murat nápolyi király ellen viselt harcokban, mint századparancsnok vett részt. Viselt dolgait Kilió büszkén jegyezte fel naplójába, melynek neve — történelem.

Az ifju huszárkapitány égett a vágytól, hogy magát a harcüzeten kitiüntesse s nem egyszer játszott vakmerőn életével, azzal a drága élettel, a melyet, hogy el nem veszett, csakis az említett hős huszárok önfeláldozásának köszönhető.

1815. május hó 2-án, egy gyönyörű tavaszi nap reggelén, báró Bianchi osztrák altábornagy, Tolentínóval táborozó hadtestét csatarendben Macerata felé indítá. A zömöt gróf Starhemberg tábornok parancsnoksága alatt 2 zászlóalj gyalogság, 1 zászlóalj vadász, 4 század huszár és 24 ágyú képezte. E 4 huszár-századból 1/2 elővédosztagra rendeltetett.

Eötvös János kapitány a saját csapatjával s egy század vadásszal a maceratai hegységbe különítetett ki, a hol ő, ügyes hadi fortélylyal a kémszemlére küldött ellen-

séges tábornokot Sollierset hadsegédével együtt elfogta. Az ezred többi osztagai, ugyanint: a 2-ik század két szakasza s az ezred lovasütege gróf Széchenyi parancsnoksága alatt, a 3-ik század két szakasza pedig Souvent kapitány parancsnoksága alatt képeztek gróf Batthyány Baptist alezredes osztlályát. E kisdéd huszárosztály volt a zömnek a jobb szárnya. Gróf Széchenyi István és gróf Batthyány alezredes az osztlály élén lovagoltak. Széchenyi lácsövélvel folyton a terepet szemlélte, hogy az esetleg ellenséges meglepetéseket idejekorán észre vegye. Dél előtt 11 óra lehetett az idő, mikor Széchenyi a messze távolban óriási porfellegot vett észre, a mely a Macerata felé vezető országot fölött emelkedett az égnek. Ellenséges lovasagot sejtett s e sejtelmében nem is csalatkozott, mert kis idő múlva az előre küldött járőrök egy 6 századból álló nápolyi gárda ezred közeledését jelentették a melyet még ráadásul egy gyalogezred is követett.

A mint gróf Széchenyi a helyzetet fölismerte, első dolga volt a parancsnoksága alatt álló lovas-üteget a legközelebbi magaslatra küldeni, hogy onnan a közelebbi magaság köztelbe vegye s jól irányzott lövései által utjából visszatérítse. E szándéka azonban nem sikerült, mert az ellenséges lovaság, az ágyuzás daczára folytatta előnyomulását, látszólag azzal az erős elhatározással, hogy tönkre teszi a nálánál jóval gyöngébb huszárcsapatot. Csak hogy a nápolyi gárda-huszár ezredparancsnoka most az egyszerű magyar huszárokkal állott szemben. Az ellenséges lovaság mint közelebb jött, az ágyuk lasanként elnémultak s megkezdtek a visszavonulást. Mély esend állott be. A pillanat, melyben a parancsnoknak határozni kellett, itt volt. Széchenyinek ez a pillanat is hosszú volt. Ot látta maga előtt az ellenséget, mely szinte kínálta magát a jó huszároknak, akik égték a vágytól, hogy egy kis galibát csinálhassanak közte a maguk mölta sze-

rint. — A gróf is látta, hogy katonái valószínűleg harczi lázban vannak s mielőtt még Batthyányi kiadhatta volna parancsát, Széchenyi trombitásával rohamot fuvattott. Ezt hallván Souvent kapitány, ösztönszerűleg ugyanezt tette. A huszárok a rohamjelt hangos éljennel fogadták s a következő perczben a lelkesedés pirjával arczukon, kardjaikat hüvelyekből kihuzva, lovaikat sarkantyuba kapták s örült sebességgel vágtattak neki a gárdaezrednek. Gróf Batthyányi és Souvent kapitány arczba támadtak, míg Széchenyi oldalba kapta az ellenséget.

Harsogott a trombita, villogtak a kardok; a harczi mének priszkölése, huszárajnuk egymást bátorító kiabálása, borzalmasan remek harmoniává vegyültek egybe; a szabályak suhintása után egy-egy jajszó, a leszurtt harczi mén fájdalom nyögése, a melyet testének végvonaglás kísér, mind ez együtt a csatater melodiája, melyet igazán csak az ért meg, a ki maga is cselekvő részt vett az ilyen közczertben.

A tolentínói síkságot csakhamar megfestette a nápolyi lovasok vére . . .

A maga előtt mindent elsőprő förgöget, vagy az ágyugolyót rüptében hamarabb lehetne föltartóztatni, mint a harczágytól égő huszárokat az öldökléstől. A harczi zaj, tombolás és ordítás közepett annyira megvadult gróf Széchenyi István telivér paripája, hogy terhétől szabadulandó, egy szökéssel az ellenséges lovasok közepébe ugrott. A gróf e pillanatban azt hitte, hogy el van veszve és leszámolt az élettel. Mint mikor a bárány véletlenül éhes farkasok közé kerül, ugy ezek Széchenyire a nápolyiak. A telivér mén idegen lovak közé jutva, még jobban tombolt, megfőkezéséről szó sem lehetett. Az ifju huszárkapitányra, kinek megvadult lova megfőkezésre teljesen igénybe vette minden erejét és ügyességét, harmincz olasz rohant egyszerre.

Es ebben a válságos pillanatban, mely

— Talvethi a II.
— To
a tornag
hogy a hu
korlatok a
teken — a
nek. Kéren
1888. ápril
— Eg
kisasszony
a háztartás
alkalmazta
házevetőn
mekkel mel
a szerkesz
— A
kazántiszt
még megn
— N
barátai me
egy távira
bet mond
loosában a
m eg p
való bizab
ben azzal
képvisele
toltak be
nyák“, ar
„Koroná“
— i
punk ma
felhívjuk
majoliká
x T
és általá
folytatna
ról panas
rekedés
jelentkez
nyujtana
svájezi l
tik. De
nál fogv
dóságuk
ezi labd
vegyék.
gyógysz
Árv
Se
lyet a t
közönsé
hangzik
K
magyar
Tisza á
oly ória
rint mé
V
megfesz
mult h
— hol
lanul k
ket a l
Sikertü
jég vi
oly ro
helyek
megme
A
Imre d
gyalog
a mag
halálr
zott a
nevü
kapitá
szálló
kaptak
széles
vágya
kára,
magá
tiz bá
szoros
val r
is, a
szere
aknal
gráná
közül
sített
gott
lovas
kot e
ny i
hamá
kézt
gyal
tüzz
Duo
kard
től a
hálá
mag
taná
iratt
nak
nyo
Bób
telé

...hatják. Kelt
Márk Endre,

Nőgyűlés f. hó
a városi háza
közgyűlést tar-
taz elnöki és
isa, tudomásul
s. A meghívók
Egytel minden
an szerencsém
meghívni. Ve-

...ben az idén
a megtartatai.
eni kertészeti
s egybe nem
neg nem tart-
pril hó 8-ik
ra halasztotta
ajabb határidő-
ülésre az egy-
meghívatnak.

Károly nyomdai
Ede jó bíró
üzletében mű-
ezzen Ellenör-
ez év elejéig, e
gialt. — Gu-
ai a városunk-
ai Gulyás
— Temetése e
kével!
elmann Gyula
Pollák Lajos
átoztatták ne-
lyvel.
yében március
y mind egyik
és elszomorító;
ehol sem telt ki;
g a mult évi
t be elegendő

...z. A helybeli
aj consistoriális
eg ezen év fo-
dital kiküldött
tot fogja a va-
ülés elé ter-
upán a szükség-
álja magába,
ti és földszinti
yen. Az ezekre
bizonyos idő
szombatok. Az
it a Gregersen
gyanaz, mely a
t, a debreczeni
takarékpénztár
onsistoriális ház
g két helybeli
1-ig az épüle-
is hordatni.
kapitányság or-
ényt. Az egyik
forinttal ugrott
B éves fia, a kit

...zsef eddigi
r. önk. tüzoltó
a lépett.
ember, kit teg-
Nagyerdőn, de
s. Lóvai Sándor,
sü. Egy idő óta
at napszamos.

...y katonái va-
nak s mielőtt
olna parancsát,
amot fuvatott.
osztószertűleg
rohant el han-
etkező perozben
s kardjaitak hü-
arkantyuba kap-
ak neki a gárda-
Souvent kapi-
széchenyi oldalba

...illogtak a kar-
ese, huszárajnik
borzalmasan re-
ybe; a szabályok
a leszur harozai
melyet testének
együtt a csata-
sak az ért meg,
gett az ilyen kő-

...sakhamar meg-
vére . . .
alsópró fürgete-
tében hamarabb
a harezvagtól
stól. A harzai
szepett annyira
víván teliver pa-
ulandó, egy sző-
közepébe ugrott.
te, hogy el van
el. Mint mikor a
asok közé kerül,
olyiak. A teliver
a, még jobban
sem lehetett. Az
megvadult lova
e vette minden
sz olasz rohant

...lanatban, mely

— **Találtatott két kulcs.** Tuljdonosa át-
veheti a III. ker. rendőrkapitányságnál.

— **Tornaegyleti vívófolyam.** Ertesitem
a tornaegylet vívófolyamának tagjait,
hogy a husvéti szünet után az órák és gy-
akorlatok a torna tereben f. hó 6-án — Pén-
teken — a rendes időben ismét megkezdet-
nek. Kérem a pontos megjelenést. Debreczen
1888. ápril. 5. Ügyvezető

— **Egy felvidéki jó családból** származó
kisasszony, ki németül s magyarul beszél és
a háztartás körüli teendőkben egészen jártas,
alkalmaztatni óhajt mint házi kisasszony,
házvezetőnő vagy kulesárnő. — esetleg gyer-
mekek mellé. Felvilágosítást ad szívessegből
a szerkesztőség.

— **A nagyerdei fürdő,** mely párnáig
kazántisztítás miatt zárva volt, pénteken is-
mét megnyitattik.

— **Női-polgármester.** A nőemancipáció
barátai megörülhetnek annak a hírek, melyet
egy távirat jelez New Yorkból. Nem keveseb-
bet mond a sürgöny, mint azt, hogy Oska-
loosban (Kanzas) nőválasztottak
még polgármesterré. A nők iránt
való bizalmuknak a derék oskaloosiak külön-
ben azzal is adtak kifejezést, hogy a községi
képviselő testületbe is számos hölgyt választ-
ottak be. Csinosak vagy fiatalok-e a város-
nyák?, arról nem emlékszik meg a távirat.

— **Holnap este** Rácz Károly zenekara a
„Koroná”-ban játszik.

— **ifj. Pájer József** hirdetésére, mely la-
puk mai számában foglaltatik e helyen is
felhívjuk olvasóink figyelmét. Különösen szép
majolikák érkeztek a raktárba.

— **Tisztviselők, tanítók, czípezsek, szabók**
és általában mindazok a kik ülő életmódot
folytatnak, többnyire aranyeres bántalmaik-
ról panaszkodnak. Emésztésük rendetlen, szék-
rekedés fejfájással, vértorlódás, szédülés stb.
jelentkeznek. Minden esetekben gyors segélyt
nyújtanak a Brand Rich. gyógyszerész-féle
svájci labdacok, mert a baj okát elenyész-
tik. De mindazoknak, a kiknek foglalkozásuk-
nál fogva a főntebb említett bajokra hajlan-
dóságuk van, ajánlatos, hogy koronként sváj-
ci labdacokat használva e bajoknak elejét
vegyék. — E labdacok dobozza 70 kr. a
gyógyszertárakban.

— **Árvízveszély mindenféle.**

Segítség T.-Lőknek! Az a felhívás, me-
lyet a t.-löki vész bizottság intézett a hazai
közönséghez, egész terjedelmében következőleg
hangzik:

Községünket, mely 4000-en felül tisztán
magyar lelket számlál, mult hó 26-án a bőszi
Tisza árja teljesen elöntötte. Károsodásunk
oly óriási, hogy annak nagyságát ez idősze-
rint még számokkal meghatározni nem lehet.

Védőtöltéseinket 8 napon át éjjel-nappali
megfeszített munkálkodással fentartottuk, de
mult hó 25-én az áradat a szőlődombokon át,
— hol eddigelé soha víz nem volt, — várta-
lanul községünkbe hatolt. Ekkor összes erőn-
kel a betűdülő víz feltartására indítottuk. —
Sikerült is ezt a következő nap déli 12 órá-
jáig visszatartani. Ekkor azonban az áradat
oly rohamosan tört elő, hogy az útjában eső
helyekről a pusztá emberi életnél egyebet
megmenteni nem lehetett.

A község összes lakossága, élén Dobos
Imre főszolgabíró ural, de különösen a 39.
gyalogezred 6-ik századától Rottenari

a magyar huszárkapitányt a dicső harcztéri
hálálra látszott itélni, veszett ordítás hang-
zalt a hátul harezoló sarokból. Egy Bóbits
nevű közhuszár észre vette a szorongatott
kapitány vezedelmét és mintha ezer ördög
szállotta volna meg egyszerre, sarkantyuba
kapta a lovát és iszonyu vágásokat mérve
széles borotva élü kardjával jobbra-balra
vágva, repült a kapitány segítségére. Csón-
kára szabadt olasz katonák közt csinált utat
magának Bóbits közhuszár, aki e pillanatban
tiz bajtársával ért fel és hős volt a szó-
szoros értelmében. Bóbits példája magá-
val ragadta Asztalos János közhuszárt
is, a ki egyszerre szintén neki vágatott a
szeretett kapitányuk körül fogott nápolyi-
aknak. A két közhuszár, mint egy felrobbant
granát ölte az ellenséget s a harmincz olasz
közül sokat levágtak, sokat pedig megsebe-
sítetttek. Széchenyi maga is több lovasat vá-
gott le s vívási ügyességét nem egy nápolyi
lovas fizette meg életével. Mire egy Miatyán-
kot el lehetett volna mondani, Gróf Széche-
nyi István huszárkapitány meg volt mentve.

A nápolyi gárda-vezred, huszárajnik ro-
hamát nem állhatta ki, s vagy 10—15 percnyi
kézusa után, hanyat homlok rohant saját
gyalogságára, mely üldöző huszárajnikait sor-
tízzel fogadta Szilágyi Mihály közhuszár,
Duca di Rocca Romana ezredet, egyetlen
kardvágással a szó szoros értelmében a fej-
től a törzsig ketté vágta.

Gróf Széchenyi István a legnagyobb
hálával volt megmentője iránt, mert tettüket
maga írta meg s terjesztette fel az udvari
tanáchoz, a mely 1816. okt. 26-ról kelt le-
irattal Bóbitsnak az arany, Asztalos János-
nak pedig az ezüst vitézségi érmet adomá-
nyozta hőstettük jutalmául. Gróf Széchenyi,
Bóbitsnak, midőn az kilépett a katonaság kö-
tevéseiből, örökös kegydíjat adott.

Albert főhadnagy parancsnoksága alatt ide-
rendelt 50 katoná, a vészt és minden felel-
met megvető kitarással küzdöttünk, hogy
már már legyőzve hittük a veszdlyt. Hittün-
ket nagyban támogatta ama körülmény, hogy
Rottenari Albert főhadnagy és Csó-
hány Miklós őrnester embereiket kettő-
osztva, a legveszélyeztetettebb pontokon egy-
szólván semmiből saját erejük tulfeszítésével
a töltéseket három lábál felemelték. De a
bőszi elem nem bírván töltéseinkkel, azokat
megkerülte s a szőlődombokon betört. Köz-
ségünket majdnem teljesen romba döntötte, úgy
hogy csak a középületeket említsük: a ref.
két iskola- és tanítólak, r. cath. iskola- és
tanítólak, az izr. iskola, tanító- és rabbinus
lakok romokban hevernek. Teljesen romba
dől és romjai alá temetett minden élelmi-
szert és butorzatot, a fenti-ken kívül mint-
egy 500 ház, úgy hogy ezen idő szerint köz-
ségünkben 80—100 háznál több nem áll, hogy
ezek is meddig maradnak, nem tudható.

A nyomor óriási, mert az összedől és
romokban heverő házak többnyire a legsze-
gényebb néposztályhoz tartozók tulajdonát
képezik. Ezek pedig mind a töltések levén
elfoglalva, még élelmiszereiket sem menthet-
ték ki. Fokozza a nyomort azon körülmény,
hogy ugyanezen néposztályú embereknek
összes földjei is víz alatt fekszenek s előre
láthatólag évekig használhatók nem lesznek.
Leírni azt, ami itt történt, s leírni különösen
a látványt, melyet a romdölt virágzó köz-
ség képe és a temető dombra kimenekült
2000-nél több hajléktalan s éhező ember
nyújt: toll nem képes. Ily nagy mérvű nyo-
mor és az éhhaláltól való félelem készített
minket arra, hogy a szerkesztő ur utján hazánk
közönségéhez forduljunk segítségért.
Jól tudjuk ugyan, hogy hazánk áldozat kész
közönsége nagyon is gyakran vétetik igény-
be ilyenü segédelmek nyújtására, de lehe-
tetlennek tartjuk azt, hogy ne adjon Ma-
gyarországon még ezekre menő oly jó szí-
vű ember, ki egy a földről eltörtölt község
felépítéséhez és közönségének az éhhaláltól
való megmentéséhez filléreivel járuljon.

Az adományok a vészbizottság elnöke-
hez: Vay Arnold báróhoz küldendők. T. Lő-
kőn 1888. március 28-án. B. Á. R. V. A. R. n. o. l. d. v. b. z. elnök nagybírtokos Lissauer
Ignác v. bizottsági alelnök bírtokos és
takarékpénztári igazgató, Borus Lajos
vb. tag és ref. lelkész Agácz János
vb. tag és r. cath. lelkész Ehrenreich
vb. tag és bírtokos Dr. Harsányi Ká-
roly vb. tag orvosdator, J. a n. t. h. K. á. l. m. a. n. v. b. jegyző s ügyvéd.

A p. ladányi határon a Hortobágy és
a makkodi esatonák balparti töltéseit 650
munkás ember és 30 hidászkatona nagy erő-
feszítéssel védelmezik.

A tiszai árvíz elleni védelem teendőinek
vezetésével Weisz Aurél főmérnök bizottt
meg a közlekedésügyi miniszter által.

Szólomkánál már csak a két vasuti vonal
és a szőlődombok felé vezető út felszine van
kinn a vízből, azonban e töltések alapjai is
már annyira meg vannak rongálva, hogy
csak folytonos erősítéssel tarthatók fenn. A
városnak Zagyya felőli részén s a lakosság ezt
tudva, nagy rettegésben van és sietve menekül
más vidékre. A beszivárgó víz a lejjebb eső
városrészeket már is elöntötte; vízben álla-
nak többek közt a zárda és főgymnázium s
katonai tárház épületei. Az egész lakosság,
még a gyermekek is a gátakon dolgoznak.
Rozsnyay Károly főgymnáziumi igazgató, a
polgármester sürgős megkeresése következté-
ben, a tanárok és tanulóik élén a Zagyya
gátjának erősítésén dolgozik. Az elmúlt éjjel
Budapestről 3 század Rodich baka érkezett
segítségül. Ha szél támad, a várost megvé-
deni lehetetlen, mert a gátak eláztak s a víz
a koronájukig ér.

A Hortobágyi pusztán az ár egyre több
területet foglal el. A víz azonban csak lassan
terjed s mélysége igen alacsony. Tegnap
Nánási Ferencz ur kint járt a pusztán,
a hol Rab László gazdasági ta-
nácsnok még mindig kinn időzik. A Horto-
bágy medrében a víz már fokozatosan las-
sabbban emelkedik, a mi annak tulajdonítható,
— hogy már igen sok helyen kilépett a
mederből s szétterült. Március 31-dike
esti 6 óratól, mikor az áradás
először észleltetett, tegnap d. u. 1/2 3 óráig,
az összes emelkedés 112 centiméter. Legna-
gyobb volt az emelkedés Apr. 1-én esti hat
óratól másnap reggelig, 32 cm. A víz már
elborította az Arkusnak Nagy Iván felőli
oldalán két gulyajárást; a Hortobágyon in-
kább a Szittyes egy részét, hol két három ka-
rán, közte a Riecké, már tegnap délután
vízben állottak. Ezt a területet különben
a belvizek is gyakran elsökték önteni: annyira
alacsony fekvéssel bír. — A Borsós
foknál is ömlik a víz az ökörföldre.
Mátán a csikótelephez is közel van az ára-
dás. Ezt azonban nem igen lehet féltetni az
előntéstől magas fekvése miatt. A mátai biz-
tos mindazáltal utasítva lett, hogy a telep
köré szükség esetén gátat hányasson. A fe-
nyegegetett borsósfoki töltés és hid épségben
tartása végett, mely az ökörföldre és jubjá-
rára vezet, intézkedések tétettek.

Az Arkus hid környékén a töltést el-
mosta a víz, úgy hogy ott a közlekedés le-
hetetlenné vált. Helyreállítását iránt polgár-
mester ur ma intézkedett. A víz főként a

Ludas közé, a Paprétre, a Mátá megetti
földreke és Ujváros felé terjed.

* * *

Csegéről Ferenczy Elek főszolgabíró ma
d. e. ide küldött táviratában 2 c. m. apadás-
ról ad hírt.

* * *

Szoboszlóról jelenti Czeglédy Lajos pol-
gármester Rásó Gyula alispánnak, hogy a
víz Angyalháza pusztának legelőnek használt
részeit elöntötte.

* * *

A h-nánási polgármester ma azon
jelentést teszi az alispáni hivatalnál, hogy a
víz apadni kezd. A miből arra lehet követ-
keztetni, hogy a Tisza kiömlése Daddánál, Lők-
nél és Eszlárnál valószínűleg alább szállott.

* * *

A hajdumegyei községekbe rendelt genie-
katonák működési helyét Rásó Gyula alispán
megváltoztatta. Egy részüket Bösözörményből
tegnap 2 dereglyével Csegére rendelte. A
Nánáson lévőket pedig szintén két pontonál
B. Ujvárosra, mely még mindig komolyan
fenyegetve van. Ugyanide 40 drb. fákyát is
kértek, mely ma estére lesz készen Konrad
mézes kalácsosnál s reggel vitetik ki Uj-
városra.

* * *

A Karczag és Kis-Ujszállásra
névű miniszteri biztostul kinevezett Mokry
min. oszt. tanácsos hatásköre P. Ladányi
és Nádudvar területére is kiterjesztetett.
A Karczag és Nádudvar közti határgát, mely
körülbelül egy mértöldny hosszú, Rásó Gyula
közbenjárása folytán a min. biztos által ki-
lenez helyen keresztül vágatott, hogy a
víz lefolyása ne akadályoztassék. A nádudva-
riak a Hortobágy Berettyó esatonra gátjának
átvágását is kérelmezték. Ennek elrendelése
a min. biztostól függ.

* * *

Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester
a karczagiakat és kisujszállásiakat naponta
értesíti az áradatnak Hortobágyon való ter-
jedéséről. Az alsó szabolcsi ármentesítő tár-
sulat ellenben az innen küldött megkeresé-
sekre sem ad választ a dadi és löki állapo-
tokról.

* * *

A hontalan eszláriak. Az árvíz által tel-
jelen elpusztult tiszaezláriak Lápóssy János
ev. ref. lelkész elnöklete alatt meggyűlést tar-
tottak, melyen elhatározták, hogy eddigi lak-
helyüket elhagyják s új községet fognak alapí-
tani, mely nem lesz úgy kiteve a víz folyto-
nos pusztításának. A t. lökiek hasonló tervvel
foglalkoznak.

— **Színház.**

Érdekes vendégszerelés lesz holnap és
szombaton színházunkban: Mihályfi Ká-
roly a budapesti nemzeti színház kitünő
fiatal szerelmes színésze játszik. — Először
Shakespeare „Romeo és Julia”-
ban, szombaton a „Vasember”-ben lép
fel. Örömmel halljuk, hogy a drámai vendég
szerelés iránt a közönség soraiban nagy az
érdeklődés, és a főiskolai ifjuság is nagyban
készül az előadásokra, hogy igen helyesen
demonstráljon az ellen, mintha már csak
operettek látogatásában lenné gyönyörűségét.

Hadai Sándor jutalmójátéka volt tegnap,
Angyal Bandi, a puszták királya című régi
népszimű adatván. A ház igen szépen meg-
telt; különösen a karzat és zártszékek zu-
folva voltak. A közönség kedvenczet minden
nagyobb jelenet után zajosan tapsolta s
sokszor szölitotta lámpák elé.
— Különben a jutalmazott, most is
mint mindig melegen, szerepét mélyen átérzeve
s szépen kidomborítva játszott. Rajta kívül Lá-
sziné (Orbayne) Mándoky (Gábor öreg cseléd)
Rónaszéki (Peták korsmáros) Békési Rózsa
(Erzsi) csináltak legnagyobb tetszést. Péchy
Kálmán tegnap másodsor mutatta be magát
ezuttal, mint Szilvay Pali igazdatisztí imök.
Csak hogy ez olyan igénytelen szerep, melyben
alig lehet valami méltó alakítást felmutatni.
Igy Péchy Kálmán sem volt képes abban
olyat produkálni, a mely a komolyabb bírá-
latot kihívja. Rónaszéki nagyon sok concessiót
szokott adni az ő népszerűségének és ta-
gadhatatlanul gazdag tehetségének.
olyan concessiókat, melyek a menyynyire
elragadják a karzatot, annyira megrontják a
jó izlés és mérséklet szabályait. Pedig ezek
megkövetelnék, hogy legalább akkor, midőn
a közönség lámpák elé hívja, óvakodjék a
mókázások keresésétől, melyek a művelt ele-
mek részéről visszatetszést nem pedig tetszést
keltenek.

— **Terményárak a debreczeni piacon.**
1888. Április 3-án.

Egy m.-mássa	felső, közép, alsó.
Buza	6.60 6.50 6.40
Kétszeres	5.60 5.50 5.40
Rozs	4.70 4.60 4.50
Arpa	4.80 4.70 4.60
Zab	4.90 4.75 4.60
Tengeri	5.60 5.50 5.40
Köles	6.50 6.25 6.00
1 zsák Burgonya	1.60
100 kl. szalonna	54.00 53.00 52.00
100 kl. haj.	54.00 53.00 52.00

VASUT.

Debreczenből indúl:

B. pest—N.-Várad felé	d. e. 8 ó. 16 p.
" "	d. e. 11 ó. 46 p.
" "	este 10 ó. — p.
Szatmár felé	éjjel 3 ó. 37 p.
" "	d. u. 3 ó. 39 p.
Kassa felé	d. e. 6 ó. 45 p.
" "	d. u. 3 ó. 55 p.
" "	m. á. v. „ d. u. 3 ó. 34 p.
Nánás felé:	vásártér d. u. 3 ó. 53 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapestről	érk. regg. 2 ó. 56 p.
" "	d. u. 3 ó. 21 p.
" "	este 7 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 28 p.
" "	este 9 ó. 31 p.
Kassáról	d. e. 10 ó. 35 p.
" "	este 9 ó. 14 p.
Nánásról:	m. á. v. indh. d. e. 8 ó. 44 p.
" "	vásártér d. e. 8 ó. 35 p.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, pénteken, 1888. ápril 6-án,
Mihályfi Károly urnak a nemzeti színház
tagjának első vendégjátéka, bérlet szünetben:

Romeo és Julia.

Shakespeare tragoediája.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vétesei Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Megérkeztek
a legújabb tavaszi
női ruhakelmék

Kunz József és Társa
özéghez.

Bérbeadó legelő.

A kisábrányi határban — Vámos-
Pércs mellett — 100 hold gyp és rét,
100 hold ugarföld, melyhez aratás után
100 hold tarló is lesz. — azonnal kiadó.
Értekezhetni a tulajdonossal hatvan
utca 1447. számú háznál, kinél kőrísfa
ültetvények is megrendelhetők.

**Fény golyókat,
Majolika vázakat,
Fal diszeket,
Evő eszközöket,
Vizleöntő vedreket,
Hűtő dézsákat,
Zsir kannákat,
Fagylalt gépeket
gyári áron ajánl
PÁJER JÓZSEF üzlete
főp aczon.**

AZ

Menetjegyek és elismervények
a Red-Star vonalra
Antwerpenből
Amerikába
az enged. képviselősnél.
Wien, IV. Weyringergasse Nr. 17.

Tíz forint napi mellékkereset
tőke és kockázatás (risico) nélkül sors-
jegyek részletfizetés melletti eladása által
az 1883. XXXI. törvényezik értelmében
Ajánlatokat elfogad a
fővárosi váltóüzlet társaság
Adler és társa, Budapesten.

**„Magyarádi és ménesi bortermelők
szövetkezete“ Aradon.**
Ajánlja tisztán kezelt kiténő minőségű
**magyarádi ó-bakator és asztali
ménés-györöki aszu és vörös.**
továbbá **ménés-györöki szalma borait**
melyekből állandóan jelentékeny készletet illetve bizományi raktárt
tart **DEBRECZENBEN**
IFJ. WEIDNER JÓZSEF,
fűszer-, gyarmatárú-, csemege-kereskedő.
Czepléd-utcán a színház mellett.

UJ!
Szabadalmazott szeges gözcséplőgép

3¹/₂ és 4 lóerejű
fa-, szén- vagy szalmafűtésű gőzmozgonyok számára,
10 órai munkaképesség 4500—6000 kéve, teljesen tisztán elcséplelve és osztályozva,
sokkal csekélyebb szükséglet hajtórés és fűtőanyagban,
tetemesen nagyobb és jobb munkaképesség.
könnyebb szállítás mint a verőléczes gépeknél.
Arjegyzékek kívánatra.
Ezen gépeket erős szerkezetben gyártja és gyorsan, valamint előnyösen szállítja
GROSSMANN és RAUSCHENBACH
első magyar gazdasági gépgyára
BUDAPEST,
külső váczsi-ut 7. szám.

A NEW-YORK
életbiztosító-társaság.
Alapított 1845-ben s tisztán kölcsönösségen alapul.
1888. január 1 én az aktívák 430 millió frankra rugtak. — Fel-
osztható nyereségy-többlet 34.471,813 frank.
A tőke letétek jövedelme 19¹/₂ millió frank, a mi az aktívák 5%-át,
és a tartalék 5¹/₂%-át teszi.
Fennállása óta 1888 január 1-ig a társaság kifizetett:
Esedékes biztosításokért 272.573,634 frankot.
Nyereségyekért és visszaváltásokért 278.066,240 „
Az 1887-ben ujonnan felvett biztosítások 553 millió
frankra emelkednek.
A társaság Europa fővárosaiban épügy mint Ázsiában, Afrikában,
Amerikában fiókokat állított fel. Miután tisztán kölcsönösségen alapul és
miután nincsenek részvényesei, a tőke és nyereségy a biztosít-
tottak kizárólagos tulajdona marad.
Referenciák Magyarországon:
A magyar általános hitelbank.
A pesti magyar kereskedelmi bank.
A magyar pénzváltó s leszámítoló bank.
Strasser és König Budapesten.
Deutsch Ignác és fia Budapesten.
Közelebbi felvilágosításokat ad
a **NEW-YORK** életbiztosító-társaság igazgatósága
BUDAPEST, KORONAHERCZEG-UTCZA 20.
Debreczeni főügynökség BECHERT MANO urnál.

Debreczen, 1888. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.

Szeplő
okvetlenül eloszlik
Bergmann lilimontejzappana
használása által.
Készíti egyedül Bergmann és Társa Drez-
dában 45 kr. darabja. Raktár Dr. Rothschnek
gyógyszertárában Debreczenben.
92.
420. szám.

ÁRJEGYZÉK.
az „**ISTVAN**“ gőzmalom
készítményeinek
KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN
és az 1887. április 18-án Budapesten tar-
tott általános magyar malomgyűlésen megál-
apított s 1887. évi június 1 én életbe lépett
eladási, fizetési és szállítási módozatokra
vonatkozó egyezmények szerint.

	100 kil
A. Asztali dara nagyszemű	16.—
B. Szinte közepszerű	15.—
0 Királyliszt	15 20
1. Lángliszt	14.60
2. Montliszt	14.20
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	13.60
4. „ 2-od rendű	13.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	12.20
6. szinte 2-od „	11.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső „	10.80
8. „ 2-od „	10.—
8 ¹ / ₂ Barna „ 1-ső „	9.20
8 ³ / ₄ „ 2-od. á 70 kgr.	7.80
9. Lábliszt á 70 kgr.	6.40
10 Vere liszt á 50 kgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 „	3.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.	3.—

A finom és durva korpa árából eddigi
engedélvezett 5%-tőli engedmény a fennem-
lített egyezmény folytán szintén beszűntet-
tetett.
Debreczen, 1888. Február 24.

Lucernát,
valódi francia és magyar
óberndorfi répa magot,
vörös virágu lóherét,
angol perje fűmagot,
mindenfajta
kerti veteménymagvakat.
Friss töltésű természetes ásvány-
vizeket, angol ananász, valódi ja-
maikai rumot, valódi orosz théát,
francia és magyar Cognacot, min-
denféle sajtokat és valódi liptai
turót.
Igen előnyös árak mellett ajánl
SZABÓ ZSIGMOND
DEBRECZENBEN
piacz- és hatvan-utca sarkán.

A LEGJOBB
czigaretta-papír
a valódi
LE HOUBLON
francia gyártmány.
Cawley és Henrytől Párisban
Utánzásoktól mindenki óvatik.
Ezen papír Dr. Pohl J. J., Dr.
Ludwig E., Dr. Lippmann E. bécsi egye-
temi vegyészeti tanár urak által legjob-
ban ajánlatik, és pedig kiténő minőség-
határozott tisztasága miatt, és mert an-
nak semminemű egészségre ártalmas kel-
lék nincs hozzáadva.

17, rue Béranger, 2 PARIS

A tavaszi és nyári évad közeledtével van szerencsém a. n. érdemű
közönség becses figyelmébe ajánlani dusan felszerelt
bádogos üzletemet.
Előre haladott korom miatt, fiamat, ki Pesten és Bécsben több
éven keresztül az első gyárakban működött, hazahozattam és üzletem
továbbvezetésével őt biztam meg. Midőn eddigi bizalmukért köszö-
net mondok, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.
Maradok kiváló tisztelettel
TÓTH SÁNDOR
bádogos rózsatér.
Ajánlom kerti locsolóimat, vizes kannáimat,
ugyszinte felvállalok mindenféle épület és dísz munkákat, ugy
ércznyomást. Javitások ugy helyben mint vidékre
jutányos árért eszközöletnek.

Figyelmeztetés!
KATZ HERMAN
főpiacz Csanak ház alatt lévő
férfi és gyermek ruha raktárában
egy férfi öltöny mérték szerint
csinosan kiállitva
18 frttól feljebb.

Szerkes
s. éhényi
előzetési
valam
minden k
Börmentő
XV
Ak
(T
kesség,
a pozi
niénk
félíg a
fegyver
kintjük
fel. De
a kedv
letlens
ma me
kell v
orosz
pedig
A
keres
háború
Boszn
trónra
lani a
orosz
pek k
szép
jében
s a ne
káját
hát az
A
udvarl
aki a
csülete
be te
különb
egy sz
mondj
férjem
ipszét
mi a
juk el
dig p
nyees
nak t
gödöt
politik
sétáln
A „I
küldi,
melyn
pitány
idővel
dások
a fák
utaka
hogy
bürok
szerü
közbe
most
itt-ott
S min
fiskál
hetett
e látv
tanyá
volna
erre
lászó
köszö
ilyen
keret
borsó
Nem
segite